

Izveštaj sa studijskog putovanja PEM-PAL za analitičare budžeta ministarstava finansija u slovenački Centar za izvrsnost u finansijama

JULI 2010. GODINE

Sadržaj

UVOD.....	3
CILJEVI STUDIJSKOG PUTOVANJA U SLOVENIJU	4
STRUKTURA STUDIJSKOG PROGRAMA	5
UČESNICI STUDIJSKOG PUTOVANJA.....	5
KLJUČNA ISKUSTVA SA STUDIJSKOG PUTOVANJA U SLOVENIJU	6

UVOD

Odjel Vlade Velike Britanije za međunarodni razvoj (DFID) pruža pomoć vladama na nivou institucija BiH, entiteta, kantona i Brčko Distrikta pri razvoju i implementaciji procesa srednjoročnog planiranja i pripreme budžeta, zasnovanog na politikima vladinih prioriteta. Projekat Jačanja upravljanja javnim finansijama u BiH III (SPEM III) je treći projekat u oblasti sektora javnih finansija u BiH koji od 2002. godine finansira DFID.

U proteklom periodu vlade u BiH su, uz tehničku pomoć DFID-a, napravile značajan napredak u razvoju i implementaciji novih procedura u cilju jačanja upravljanja javnim rashodima u BiH. Ovo, između ostalog, uključuje i uvođenje srednjoročnog planiranja budžeta kroz pripremu Dokumenta okvirnih budžeta (koji uključuju gornje granice granice rashoda za budžetske korszne za period od tri godine), te osnovne elemente programskog budžetiranja zasnovanog na mjerama učinka.

Ključna komponenta SPEM III Projekta je Sveobuhvatni program obuke i razvoja. Ovaj Program obuke uključuje niz inicijativa za obuku u cilju povećanja kapaciteta i vještina osoblja ministarstava za finansije u BiH, uključujući:

- Formalne radionice, seminare i konferencije;
- Direktnu obuku i tehničku pomoć sektorima za budžet ministarstava finansija na radnom mjestu;
- Obuku instruktore (*train-the-trainer*) za budžetske analitičare iz ministarstava za finansije.
- Posebne programme obuke kreirane za svako ministarstvo finansija na osnovu konkretnih potreba svakog od ministarstava;
- Inicijative obuke kroz razmjenu iskustava, uključujući Radnu grupu SPEM Projekta na razini ministarstava finansija, koja uključuje pomoćnike ministara za budžet sa nivoa institucija BiH, entiteta i Brčko Distrikta, te Forume budžetskih analitičara, koja uključuje budžetske analitičare sa nivoa institucija BiH, entiteta i Brčko Distrikta; te
- Međunarodna studijska putovanja, u cilju upoznavanja osoblja ministarstava finansija BiH sa međunarodnih praksama u procedure planiranja i izrade budžeta.

U skladu sa gore navedenim Sveobuhvatnim programom obuke i razvoja, ovaj izvještaj daje pregled ciljeva studijskog putovanja za budžetske analitičare koje je organizirano u julu 2010. godine, kao i strukturu studijskog putovanja, listu učesnika, detaljan program studijskog putovanja, informacije o institucijama domaćinima, te izvještaje učesnika o prezentacijama.

Studijsko putovanje za analitičare budžeta ministarstava finansija u slovenački Centar za izvrsnost u finansijama organizirano je kao zajednička inicijativa SPEM III Projekta finansiranog od strane DFID-a i PEM- PAL mreže za učenje o upravljanju javnim finansijama uz pomoć kolega finansirane od strane Svjetske banke i drugih donatora.

CILJEVI STUDIJSKOG PUTOVANJA U SLOVENIJU

Studijsko putovanje je održano u periodu 6-9. juli 2010. godine, u sklopu sveobuhvatne strategije obuke u okviru projekata SPEM.

Cilj studijskog putovanja u Sloveniju bio je daljnje jačanje vještina i kapaciteta budžetskih analitičara.

Studijska putovanja koja su ranije organizirana od strane SPEM Projekta (uključujući studijska putovanja u Veliku Britaniju, Holandiju, Irsku i Španiju) bila su veoma uspješna u smislu isticanja dobrih budžetskih procedura u međunarodnom kontekstu, te u smislu potvrde učinkovitosti tehnika i procesa planiranja budžeta u BiH, koji se implementira u okviru SPEM Projekta. Studijska putovanja dizajnirana su kako bi se ministarstvima finansija u BiH pružila prilika da se upoznaju sa iskustvima zemalja koje su razvile i implementirale moderan system budžetskog planiranja, sa elementima budžetiranja zasnovanog na rezultatima. Obzirom da su sva ranija studijska putovanja organizirana od strane SPEM Projekta (sa izuzetkom putovanja u Institut za ekonomiju i javne finansije u Hagu 2007. godine, kada je pored rukovoditelja učestvovao i jedan broj tadašnjih budžetskih analitičara) bila namijenjena rukovoditeljima sektora za budžet (pomoćnicima ministara), studijsko putovanje u Sloveniju u julu 2010. godine bilo je prvo studijsko putovanje ciljano isključivo za budžetske analitičare.

Slovenačka vlada je uspješno uvela višegodišnje planiranje budžeta i programsko budžetiranja, koje je podržano efikasnom organizacionom strukturu Ministarstva finansija i sveobuhvatnim informacionim sistemom. Slovenačka vlada je također oformila Centar za izvrsnost u javnim finansijama CEF), kao inicijativu slovenačkog Ministarstva finansija, a u cilju promocije svijesti o međunarodnim standarsima i najboljim međunarodnim praksama u oblasti upravljanja javnim finansijama i centralnom bankarstvu putem pružanja specijalizirane obuke, tehničke pomoći, te promocije razmjene znanja i istraživanja. Bosna i Hercegovina je članica CEF-a. CEF podržavaju i međunarodni donatori, uključujući Međunarodni monetarni fond.

Cilj studijskog putovanja u Sloveniju je da se budžetskim analitičarima omogući da upoznaju proces i procedure budžetskog planiranja u zemlji Europske unije, te da se identificiraju stečene lekcije iz slovenačkog sistema i reformi koje bi eventualno mogle biti primjenjene u BiH, uključujući sljedeće oblasti:

- pregled budžetskog kalendara i legislative u budžetskoj oblasti;
- ključno institucije i osoblje u procesu planiranja i izradu budžeta, te njihova koordinacija i koordinacija sa ministrom finansija i vladom;
- organizacija Ministarstva finansija;
- makroekonomska i fiskalna politika;
- utvrđivanje vladinih prioriteta i strateških planova i njihovo povezivanja sa odlukama o budžetskim alokacijama;
- priprema, korištenje i važnost budžetske dokumentacije;
- analiza zahtjeva budžetskih korisnika;

- važnost reforme upravljanja javnim rashodima u kontekstu pristupanja Europskoj uniji;
- mjerenje i evaluacija vladinih programa;
- informacijski sistemi koji podržavaju procese pripreme budžeta; te
- finansijsko izvještavanje.

STRUKTURA STUDIJSKOG PROGRAMA

Serijska prezentacija i diskusija sa predstavnicima slovenačkog ministarstva Slovenije je organizirana od strane CEF-a na temelju uputa i nacrtanog programa pripremljenog od strane SPEM Projekta. Kopija programa uključena je u Prilogu A.

UČESNICI STUDIJSKOG PUTOVANJA

Učesnici studijskog putovanja u Sloveniju bili su analitičari budžeta iz Ministarstva finansija i trezora BiH, Ministarstva finansija RS i Direkcije za finansije Distrikta Brčko. Sloveniju je posjetilo ukupno 10 učesnika iz BiH. Učesnike su pratili i lokalni savjetnici i prevodioci sa SPEM projekta.

Kompletna lista učesnika:

Analitičari budžeta iz Ministarstva finansija i trezora BiH:

1. Halida Pašić
2. Vlatka Lovrić
3. Milan Bašević
4. Adnan Škapur
5. Snežana Vujadin

Direkcija za finansije Distrikta Brčko:

6. Velida Mrkaljević
7. Danijela Ristić
8. Ivana Vuković

Analitičari budžeta iz Ministarstva finansija RS:

9. Jasmina Tešanović
10. Svetlana Stanivuk

Projektni tim, zadužen za podršku, činili su:

1. Naida Čaršimamović Vukotić, ekonomista projekta iz BiH
2. Biljana Bogičević, ekonomista projekta iz RS
3. Merima Avdagić, ekonomista projekta iz FBiH
4. Dženita Hrelja-Hasečić, prevodilac
5. Larisa Lisica, prevodilac

KLJUČNA ISKUSTVA SA STUDIJSKOG PUTOVANJA

Sažeta stečena znanja i iskustva sa studijskog putovanja u Sloveniji, a koja daju poređenja procesa budžetskog planiranja u Sloveniji sa procesom budžetskog planiranja BiH i/ili se mogu razmotriti za eventualnu implementaciju u BiH uključuju:

1. Procedura planiranja budžeta u Sloveniji je dosta slična proceduri definiranoj u «Pristupu u 10 koraka u BiH» (s tim da se u Sloveniji svake godine usvaja budžet za naredne dvije godine, kako bi se izbjeglo privremeno finansiranje zbog eventualnog neusvajanja budžeta, te posebno kako bi se izbjeglo usvajanje budžeta u izbornoj godini). Međutim, ključni dio ovog procesa u Sloveniji, gdje se posvećuje najviše pažnje je definiranje vladinih politika i načina na koji će se ti ciljevi politike ostvariti, a što je uređeno posebnom Uredbom o dokumentima strateškog razvoja i osnovama i procedurama pripreme prijedloga državnog budžeta i budžeta lokalnih zajednica u Sloveniji. Vlada Slovenije u maju usvaja Memorandum o Nacrtu budžeta, sa utvrđenim državnim razvojnim prioritetima, ciljanim iznosima deficita ili suficita za naredni četvorogodišnji period, te ciljanim nivoom državnog duga za isti period. Memorandum se ažurira prije podnošenja budžeta Parlamentu, koji ima posebnu sjednicu za razmatranje Memoranduma. Memorandum se šalje i Europskoj uniji, kao dokument koji definira politike razvoje Vlade Slovenije.
2. Za razliku od BiH, u Sloveniji Ministarstvo finansija razmatra samo finansijske planove ministarstava i definira gornje granice na nivou resora (za svaki resor je odgovorno po jedno ministarstvo), a ne svih agencija i institucija. Dakle, svako ministarstvo je zaduženo za svoj ukupan resor, te ono raspoređuje sredstva za sve agencije i institucije u okviru sektora, obzirom da su i razvojni prioriteti doneseni na nivou resora/sektora.
3. Slovenija ima različite razvojne dokumente, koji su jasno hijerarhijski poredani:
 - a. Razvojna strategija Slovenije(2006-2013) u kojoj se definiraju dugoročni ciljevi, sa scenariom ciljnog razvoja i osnovnim krovnim operativnim politikama u pojedinačnim oblastima djelatnosti države
 - b. Program razvoja vlade se priprema na temelju Razvojne strategije, obuhvata kraći period, i njime se ostvaruje realizacija planskog dokumenta, te instrumentalizacija sa aspekta okvirnih finansijskih programa, usvojene strateške orijentacije i prioriteta Razvojen strategije, drugih relevantnih planskih i međunarodnih obaveza. Priprema se na osnovu programske klasifikacije
 - c. Drugi dokumenti planiranja razvoja koji detaljnije razrađuju pojedine oblasti, ali sa jasnom vezom sa Razvojnou strategijou
 - i. Odluka o državnim programima razvoja (dugoročni investicioni programi koji će biti realizovani u vremenskom okviru DSS)
 - ii. Državni strateški referentni okvir (povezuje EU i domaće prioritete finansirane sredstvima EU za kohezionu politiku)
 - iii. Oblast sektorskih strategija uključujući različitu pokrivenost zemlje
 - iv. Dokumenti EU i drugih međunarodnih institucija

Svi ovi dokumenti jasno povezani sa planiranjem budžeta, s tim da je Razvojna strategija glavni strateški okvir za izradu prijedloga budžeta i da svi zahtjevi za budžetskim sredstvima moraju obrazložiti povezanost traženih alokacija sa Razvojnou strategijom. Na taj način se osigurava da Programi i projekti Programa razvoja zemlje i drugih planskih dokumenata treba da budu dosljedni sposobnostima finansiranja i uključeni u budžetski proces. Dosljednost politika razvoja svih planskih dokumenata treba da osigura posebna Kancelarija za razvoj Vlade Slovenije, čiji predstavnici odlučuju o određenoj politici na osnovu usklađenosti sa strateškim dokumentima i finansijskim implikacijama koje obezbijedi Ministarstvo finansija. Postoje Radne grupe (koje vode ministarstva) za među-sektorsko utvrđivanje prioriteta, određivanje ciljeva i podjelu na programe u okviru politike.

4. Slovenija za potrebe izvještavanja prema Europskoj uniji koristi metodologiju ESA 95, koja će zahtijevati i od Bosne i Hercegovine na daljnjem putu ka EU integracijama, na kojem će Europska komisija će od bh. vlasti zahtijevati sve više podataka o fiskalnoj strategiji i konsolidiranim fiskalnim podacima. Ovo uključuje i izračune strukturalnog deficita (i drugih različitih vrsta fiskalnih ciljeva, kao što su «*kriterij fiskalne stabilnosti*» i «*kriterij fiskalne sigurnosti*» u sklopu ciljeva «*fiskalnog približavanja EU-u*» tj. «*convergence criteria*») i izračun potencijalnog BDP-a («*output gap*»).
5. Slovenija je prošla dug proces definiranja svih organizacija koje pripadaju javnom sektoru, što je također zahtjev EU. Na osnovu Registra pravnih lica (koje u Sloveniji vodi Agencija za statistiku) utvrđene sve organizacije koje pripadaju javnom sektoru, i to po jasno utvrđenim međunarodnim kriterijima koji definira da u vladin sektor pripadaju ne samo tipični budžetski korisnici, već i organizacije koje u sklopu svojih aktivnosti vrše funkcije vlade i raspodjele nacionalnog dohotka, koje su najvećim dijelom finansirane iz obaveznih plaćanja od strane organizacija koje pripadaju drugim institucionalnim sektorima, čak i ako nisu budžetski korisnici, koji su najvećim dijelom netržišni proizvođači i ne prodaju svoje proizvode u sklopu ekonomskog tržišnog procesa.
6. Slovenija usvaja budžet u programskom formatu (daje se unakrsno i ekonomska i institucionalna i programska klasifikacija, s tim da se usvaja programska struktura, što znači da korisnik može raditi prestrukturiranja u okviru programa). Postoje 24 programska područja (politički sistem; ekonomski i fiskalni poslovi; vanjska politika i međunarodna pomoć; opšta administracija; nauka i tehnološki razvoj; lokalna samouprava; odbrana i službe za vanredne usluge; javni red i sigurnost; pravosuđe; zapošljavanje; poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo; energija, gorivo i rudarstvo; transport i komunikacije; opšte ekonomske usluge; okološ i očuvanje prirode; prostorno i stambeno planiranje; zdravstvo; kultura, sport i neprofitne organizacije; obrazovanje; socijalna zaštita; penziono osiguranje; javni dug; intervencijski programi i obaveze; te kontribucija EU budžetu), zatim 94 glavna programa u okviru navedene 24 budžetske grupe, te 303 podprograma u okviru glavnih programa. Razlika u odnosu na sistem u BiH je usvajanje programa od strane Vlade (dakle korisnici ne mogu samostalno formirati programe), te činjenica da više korisnika mogu pripadati jednom programu. 303 navedena programa su

definirana u skladu sa vladinim prioritetima koji se postavljaju za svaku od vladinih institucija.

7. Što se tiče mjera učinka, ta oblast je definirana slično kao u BiH (ulazni elementi, te izlazni i krajnji rezultati), s tim da je i u Sloveniji potrebno dosta daljnjih unaprjeđenja u smislu mjera učinka (iako se mjerenje učinka uvelo u 2000. godini, a u opštinama od 2006. godine), koje su znatno slabije razvijene u odnosu na programe, ali naglasak je sve više na učinku. Neki od problema u procesu uvođenja mjera učinka s kojim se susretala Slovenija su slični problemima u BiH:
 - i. informacije vezane za učinak se ne prate i anlaiziraju sistematski
 - ii. programski budžet nije usklađen sa upravljanjem učinkom.
 - iii. budžetski proces je i dalje usmjeren na kontrolu potrošnje
 - iv. nedostatak podrške "s vrha".
 - v. resorna ministarstva nisu spremna da blisko sarađuju sa Ministarstvom finansija (i potrebno je razmotriti njihove interne procese i organizacionu strukturu)
 - vi. ograničenja u pogledu kapaciteta (stručno osoblje, IT sistem).

Kako je u svjetlu ekonomske krize sve više naglaska na učinku, u Sloveniji se trenutno radi na poboljšanju ovog sistema, i koncept temeljen na pokazateljima strateških ciljeva i učinaka je sad prihvaćen od vrha. Formirane su Radne grupe (koje vodi vodeće ministarstvo) za utvrđivanje prioriteta u odnosu na više od jednog sektora, određivanje ciljeva i učinaka i raspodjelu programa u okviru politike. Pored toga, izradi budžeta u Sloveniji podršku pruža kvalitetan i sveobuhvatan IT sistem za koji su potrebne ulazne informacije o ciljevima i pokazateljima. Preporuke kolega iz Slovenije za aktivnosti koje je poželjno sprovesti kako bi se uspješno implementirano budžetirajne na osnovu učinka uključuju: uvođenje sistema nagrada i sankcija, kako bi se stvorilo okruženje koje je podsticajno za učinak; uspostavljanje efikasne revizije učinka; te primjena pouzdanog računovodstvenog sistema prije uspostavljanja sistema integrisanog finansijskog upravljanja.

8. Generalni zaključak je da je uvođenje budžetiranja zasnovanog na mjerama učinka veoma kompleksna reforma, koja je i u najrazvijenim zemljama trajala godinama. Slovenija je sa reformom počela prije deset godina, a pred njima je još uvijek dio puta ka potpunom uspostavljanju budžetiranja zasnovanog na mjerama učinka.
9. Što se tiče funkcionalne klasifikacije, metodologija Statistike javnih finansija propisuje međunarodnu klasifikaciju koja je u skladu sa COFOG klasifikacijom Ujedinjenih nacija. U Sloveniji programska klasifikacija dodjeljuje 303 podprograma ka 94 glavna programa, koja se onda dodjeljuju ka 24 osnovna programska područja, koja opet čine podgrupe za osnovnih 10 glavnih funkcionalnih kategorija po COFOG klasifikaciji (opšte javne usluge, obrana, javni red i sigurnost, ekonomski poslovi, okoliš, stambena i komunalna pitanja, zdravstvom, kultura, rekreacija i religija, obrazovanje i socijalna zaštita).
10. Što se tiče ekonomske klasifikacije, u Sloveniji se koristi klasifikacija koja je u potpunosti u skladu sa Statistikom vladinih finansija (GFS 2001). U BiH se ova

metodologija izvještavanja koristi samo za izvještaje koje objavljuje Centralna banka BiH, i to samo za historijske podatke o fiskalnom izvršenju. Ne samo da se od strane ministarstava finansija u BiH ne koristi GFS 2001 metodologija, već metodologije koje koriste različiti nivoi vlasti u BiH nisu usaglašeni. Neophodno je razmotriti usaglašavanje računovostvenih metodologija u BiH, a poželjno bi bilo usvojiti jednoobraznu GFS 2001 metodologiju.

11. Informacioni sistem koji koristi Slovenija je kreiran od strane samog Ministarstva finansija Slovenije (dakle nije gotov *off-the-shelf* proizvod), koji omogućava korištenje institucionalne, programske i ekonomske klasifikacije istovremeno (svaka stavka označena i kodom koji pored općeg programskog područja definira i glavni program, te podprogram). U BiH se na različitim nivoima vlasti koriste različiti informacioni sistemi koji nisu međusobno uvezani. U toku je proces oko izrade jedinstvenog informacionog sistema u koji bi trebalo da budu uključeni budžeti i njihovo izvršenje svih nivoa vlasti. Obzirom da je postojanje efikasnost informacionog sistema ključno za planiranja i kontrolu izvršenja budžeta, neophodno je da se i u BiH izvrši unaprijeđenje informacionog sistema za budžet. Dok je Slovenija razvila sopstveni sistem, u BiH se trenutno radi na proširenju Oracle informacionog sistema, da bi se uz trenutno postojeći Oracle-ov modul za izvještavanja dodao i modul za planiranje budžeta. U daljnjem procesu uvođenje ovog modula, mogu se koristiti slovenačka iskustva pri uvođenju sistema i dodavanje konkretnih elemenata slovenačkog sistema prilikom definiranja specifikacija za modul koji će se koristiti u BiH.
12. Budžetski korisnici u Sloveniji pri podnošenju izvještaja o radu koji se podnose Vladi moraju dati i osvrt na učinke i ostvarivanje ciljeva koji korisnik pokušava ispuniti trošenjem javnih sredstava. U okviru završnih računa korisnici u Sloveniji moraju dati objašnjenja po sljedećim stavkama:
 - Šire programsko područje
 - Opisati područje kojem korisnik pripada (ukupno je 24 područja)
 - Navesti odgovarajuće usvojene razvojne dokumente
 - Glavni program
 - Opisati glavni program (ukupno ima 94 glavnih programa)
 - Navesti dugoročni cilj unutar glavnog programa
 - Navesti podprograme unutar glavnog programa
 - Podprogram
 - Opisati podprogram
 - Navesti zakonske i druge pravne podloge
 - Navesti dugoročne ciljeve podprograme s učincima kojima se mjeri ispunjenje dugoročnih ciljeva
 - Godišnji ciljevi podprograma s učincima kojima se mjeri ispunjenje godišnjih ciljeva na putu ka ispunjenju dugoročnih ciljeva
 - Budžetska stavka
 - Obrazložiti šta će se uraditi sa sredstvima unutar stavke
 - Iznijeti osnove za kalkulaciju rashoda
 - Objasniti kako se stavka veže za kapitalne investicije korisnika iznijete u trećem dijelu budžeta

- Projekat
 - Ime i cilj projekta
 - Šta će se raditi u okviru projekta u 2008. i 2009. godini da bi se ispunili navedeni ciljevi projekta, te pripadajući ciljevi poprograma.

- 13. Ministarstvo finansija Slovenije i Odjeljenje za budžet imaju znatno veći broj uposlenih u odnosu na Sektore za budžet u BiH (s tim da, slično kao što je slučaj u Ministarstvu finansija i trezora BiH i Ministarstvo finansija Republike Srpske, budžetski analitičari u Sloveniji imaju svoju grupu/resor budžetskih korisnika za koje su odgovorni). Pored toga, Ministarstvo finansija Slovenije izdvaja značajna sredstva za usavršavanje i motivaciju zaposlenih koji rade na poslovima analize i pripreme budžeta.

- 14. Slovenija redovno sprovodi unaprjeđenja i analize transparentnosti javnih finansija u BiH, na osnovu kriterija datih u dokumentu «Code of Transperency» Međunarodnog monetarnog fonda.

- 15. U Sloveniji je potpuno integrisan proces planiranja budžeta i javnih investicija, te podnošenje posebnog dijela budžeta za Plan razvojnih programa, uključujući investicije, državne fondove pomoći i Europske fondove.

U svrhu obavještenja o rezultatima studijskog putovanja, ovaj izvještaj bit će poslan državnom i entitetskim ministarstvima finansija, Direkciji za finansije Brčko Distrikta, te DFID-u.

PROGRAM STUDIJSKOG PUTOVANJA

NAZIV STUDIJSKOG PUTOVANJA:

Studijsko putovanje PEM-PAL za analitičare budžeta ministarstva finansija u slovenački Centar za izvrsnost u finansijama

Vrijeme: 6-9. juli 2010. godine

Mjesto: Ljubljana, Slovenia

Program studijskog putovanja

PROGRAM STUDIJSKOG PUTOVANJA		
Kada	Tema	Kontakt / prezentator
Utorak, 6. juli 2010.		
1230	Sastanak uoči studijskog putovanja u hotelu „Grand“	Naida Čaršimamović Vukotić Nerma Zećirović
1520	Dolazak na aerodrom	Naida Čaršimamović Vukotić
1625	Polazak sa aerodroma	Naida Čaršimamović Vukotić
1720	Dolazak na ljubljanski aerodrom	Naida Čaršimamović Vukotić
1830	Dolazak u hotel „Slon“	Naida Čaršimamović Vukotić
Prvi dan – srijeda, 7. juli 2010.		
0900	Pozdrav i uvodni govor	
0930	Proces pripreme budžeta u Sloveniji <ul style="list-style-type: none"> • Budžetski sistem u Sloveniji • Uloga Parlamenta • Osnove o izvršenju budžeta • Budžetski informacioni sistem 	3 sata Mojca Voljč
1230	Ručak	1 sat
1330	Pregled ciklusa planiranja budžeta u Sloveniji – Zakon o javnim finansijama <ul style="list-style-type: none"> • Pravni okvir • Procedura planiranja i izrade budžeta • Uloga učesnika u budžetskom procesu, uključujući: 	1, 5 sat Alenka Bratušek

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vladu i ministre; ○ Ministarstvo finansija; ○ Budžetske korisnike; ○ Parlament; ○ Odjeljenje odgovorno za razvoj politika; ○ Saradnja između učesnika (npr. budžetskih korisnika i Ministarstva finansija) 	
1500	Pauza za kafu	15 min
1515	Organizaciona struktura Ministarstva finansija i zaposleni koji rade na izradi budžeta, uključujući: <ul style="list-style-type: none"> • Strukturu direktorata za budžet (radna mjesta i odgovornosti) • Odnose i saradnju između direktorata za budžet i drugih sektora Ministarstva finansija • Odnose i saradnju između direktorata za budžet i budžetskih korisnika 	45 min Alenka Bratušek
1600	Budžetska dokumentacija <ul style="list-style-type: none"> • Struktura i sadržaj dokumenta godišnjeg budžeta koji se podnosi Parlamentu; • Korištenje dodatnih informacija i obrazloženja; • Uloga Parlamenta – nadzor i pregled 	45 min Alenka Bratušek
1645	Kraj prvog dana	
1700	Obilazak Ljubljane	
Drugi dan – četvrtak, 8. juli 2010.		
0900	Makroekonomska i fiskalna politika <i>Fiskalna strategija</i> <ul style="list-style-type: none"> • Makroekonomski indikatori • Srednjeročni finansijski okvir • Utvrđivanje fiskalnih ciljeva (ukupni prihodi i ukupni fiskalni bilans) • Održavanje fiskalne discipline 	1,5 sat Gonzalo Capriolo
1030	Pauza za kafu	15 min
1045	Određivanje prioriteta rashoda Vlade <ul style="list-style-type: none"> • Nacionalni plan razvoja • Strategije i planovi po sektorima • Povezivanje prioriteta politika sa dodjelom budžetskih sredstava • Određivanje prioriteta i odobravanje raspodjele budžetskih sredstava (uključujući prijedloge nove prioriteta potrošnje) • Pronalaženje ušteda budžetskih sredstava (niskoprioritetni programi i programi koji daju slabe rezultate) • Preraspodjela prioriteta potrošnje u skladu sa politikom Vlade • Procesi podnošenja, analize i odobravanja budžetskih zahtjeva 	1,5 sat Gonzalo Capriolo
1215	Ručak	1 sat
1315	Budžetiranje usmjereno na rezultate <ul style="list-style-type: none"> • Programsko budžetiranje ili budžetiranje usmjereno na rezultate u Sloveniji • Izrada pokazatelja učinka i ciljnih rezultata • Mjerenje i ocjenjivanje učinka programa • Korištenje informacija o učinku u cilju: <ul style="list-style-type: none"> ○ unapređenja krajnjih rezultata budžeta ○ jačanja upravljanja programom. 	1,5 sat Franc Radman
1445	Kraj drugog dana	15 min

2030	Večera studijskog putovanja – finansira DFID (PFK projekat)	
Treći dan – petak, 9. juli 2010.		
0900	Sistem računovodstva državnog budžeta Republike Slovenije , Direktorat za javno računovodstvo	45 min Mateja Oman
1000	Finansijski izvještaji	60 min Stane Vencelj
1100	Pauza za kafu	
1115	Izrada konsolidovanog budžeta <ul style="list-style-type: none"> • Upravljanje drugim izvorima prihoda i rashodima • Korištenje i dodjela sredstava vanbudžetskim fondovima • Korištenje prihoda iz vlastitih izvora budžetskog korisnika i odgovarajući proces • Upravljanje donatorskim finansijskim sredstvima (uključujući EU fondove) • Izrada konsolidovane fiskalne tabele Konsolidovanje budžetskih prihoda i rashoda na upravnim jedinicama nižim od države	45 min Stane Vencelj
1200	Ručak	
1430	Odlazak na aerodrom	